

ДО:
Г-ЖА ЦВЕТА КАРАЯНЧЕВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДО:
Г-Н ПЛАМЕН НУНЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО
ВЪТРЕШНА СИГУРНОСТ И ОБЩЕСТВЕН РЕД
КЪМ НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДО:
НАРОДНИТЕ ПРЕДСТАВИТЕЛИ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ОТ:
БЪЛГАРСКА АСОЦИАЦИЯ ЗА ПОТРЕБИТЕЛСКО КРЕДИТИРАНЕ
представявано от Валентин Гълъбов, Председател на УС

СТАНОВИЩЕ
по Законопроекта за изменение и допълнение на Закона за мерките срещу
изпирането на пари

ПРЕДЛОЖЕНИЕ
за изменения на Закона за мерките срещу изпирането на пари и на Данъчно-
осигурителния процесуален кодекс

Уважаема г-жо Караянчева,

Уважаеми г-н Нунев,

Уважаеми Народни представители,

Подаваме настоящото Становище по реда на чл.18, ал.1 от Закона за нормативните актове и на чл. 42 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание във връзка с внесеня и подлежащ на разглеждане на второ четене законопроект за изменение и допълнение на Закона за мерките срещу изпирането на пари, под № 902-01-35, внесен от Министерски съвет на 03.07.2019 г.

По реда на чл. 18, ал.1 от ЗНА, заедно с това Становище представяме на Вашето внимание и работно Предложение за изменение на Закона за мерките срещу изпиране на пари и във връзка с него – на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс, което вярваме, че ще доведе до подобряване на нормативната рамка и усъвършенстване на законодателството и допълнителна защита на общественя интерес.

1. Българската асоциация за потребителско кредитиране (БАПК) представлява чрез своите членове едни от най-големите и динамично развиващи се финансови институции на българския финансов пазар. По тази причина, за нас в БАПК регулационното съответствие и активно отношение по регулаторните промени е от съществено значение и пръвостепенен интерес.

Пазарът на потребителски кредити в България е с огромен дял в сектора на потребителските услуги. По данни на Българска народна банка към февруари 2019 г., общият размер на предоставените потребителски кредити е 9,207 милиарда лева. Над 25 % от общия портфейл потребителски кредити (около 2,15 милиарда лева) са кредитите, отпуснати от небанкови финансови институции. Всяка година обаче е налице двуцифрен процентен ръст спрямо преходната.

Тенденциите в последните години сочат, че нарастващ дял от потребителските кредити се отпускат чрез средства за комуникация от разстояние – електронните платформи на финансовите институции. Засиленото търсене на този тип кредитни продукти е породено от възможностите за бързо и удобно използване на заеман паричен ресурс.

Вземайки предвид горните данни, през перспективата на настоящите регулации в сферата на изпирането на пари, следва да отчетем и особеното внимание, което следва да се обърне на финансовите институции в осъществяването на превенция срещу финансови престъпления, в това число и изпиране на пари.

В тази връзка следва да се обърне внимание, че съобразно Наднационалната оценка на риска от изпиране на пари и финансиране на тероризма, издадена от Европейската комисия, секторът на кредитиране на дребно е особено уязвим от такива престъпления. Имайки предвид типичната методология на изпиране на пари, при която се цели финансови средства да бъдат пласирани и интегрирани във финансовата система, финансовите институции се явяват и първа и основна защитна линия срещу подобни противозаконни действия.

2. Кратък очерк на сектора на небанковото потребителско кредитиране

Пазарът на потребителски кредити в България е с огромен дял в сектора на потребителските услуги. По данни на Българска народна банка към февруари 2019 г., общият размер на предоставените потребителски кредити е 9,207 милиарда лева. Над 25 % от общия портфейл потребителски кредити (около 2,15 милиарда лева) са кредитите, отпуснати от небанкови финансови институции. Всяка година обаче е налице двуцифрен процентен ръст спрямо преходната.

Тенденциите в последните години сочат, че нарастващ дял от потребителските кредити се отпускат чрез средства за комуникация от разстояние – електронните платформи на финансовите институции. Засиленото търсене на този тип кредитни продукти е породено от възможностите за бързо и удобно използване на заеман паричен ресурс.

Вземайки предвид горните данни, през перспективата на настоящите регулации в сферата на изпирането на пари, следва да отчетем и особеното внимание, което следва да се обърне на финансовите институции в осъществяването на превенция срещу финансови престъпления, в това число и изпиране на пари.

В тази връзка следва да се обърне внимание, че съобразно Наднационалната оценка на риска от изпиране на пари и финансиране на тероризма, издадена от Европейската комисия, секторът на кредитиране на дребно е особено уязвим от такива престъпления. Имайки предвид типичната методология на изпиране на пари, при която се цели финансови средства да бъдат пласирани и интегрирани във финансовата система, финансовите институции се явяват и първа и основна защитна линия срещу подобни противозаконни действия.

3. Изясняване произхода на средствата в светлината на настоящите регулации за превенция изпирането на пари и финансирането на тероризма

3.1. Изисквания съобразно наднационалната правна рамка

Както знаете, през февруари 2012 г. Специалната група за финансови действия (FATF) ревизира своите Препоръки, в чийто обхват попада изпирането на пари и финансирането на тероризма. С ревизиите FATF представи по – подробни изисквания по отношение на идентификацията и проверката на клиенти, фиксира определени случаи, при които по - високият риск от изпиране на пари или финансиране на тероризма може да оправдае прилагането на засилени мерки за комплексна проверка, както и случаи, при които по-ниският риск може да позволи извършването на не толкова строга проверка. Препоръките на FATF (последно ревизирани през юни 2019 г.) налагат всеобщите правила в сферата на мерките срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма и определят изискванията към дейностите, които задължените лица ще извършват, като определят ключово място на независимите източници на информация за проверки на събраните от клиента данни. Поставената от тях основна цел на проверките, които задължените лица следва да осъществяват, е превенция финансовата система да не бъде използвана от престъпни групи за целите на изпиране на пари и финансиране на тероризма.

На европейско ниво бе осъзнато, че опитите на престъпни субекти и техните съучастници да прикрият произхода на средства със законен или незаконен произход за терористични цели могат сериозно да подковат надеждността, целостта и стабилността на кредитните институции и финансовите институции и довернето във финансовата система като цяло.

Съобразявайки Препоръките на FATF, с Директива 2015/ 849 Европейският парламент задължи държавите – членки и заложи мерките за комплексна проверка на клиента, сред които и идентификация на клиента *“въз основа на данни, документи и информация от надеждни и независими източници”*.

Една от допълнителните превантивни мерки, които Директива 2015/849 залага по отношение на разширената комплексна проверка е установяване на произхода на богатство и произхода на средства, които са предмет на деловите взаимоотношения или сделката с таква лица¹.

Част от задължените да прилагат мерки за комплексна проверка лица, а именно банки и небанкови финансови институции, следва да съобразяват дейността си и със Съвместните насоки на Европейските надзорни органи по член 17 и член 18, параграф 4

¹ В тази връзка чл. 20, буква б) от Директива 2015/849

от Директива 2015/849². В този европейския акт са дадени указания и се определят факторите, които дружествата следва да отчитат при оценяване на риска от изпирането на пари и финансирането на тероризма. Те също така определят начините, по които задължените лица следва да коригират степента на използваните от тях мерки за комплексна проверка на клиента по начин, който е съразмерен на установения риск от изпиране на пари и финансиране на тероризма.

От всички посочено до тук следва изводът, че Европейското законодателство и задължителните препоръки и насоки в сферата на противодействието на изпирането на пари и финансирането на тероризма посредством банковата и финансовата система обръщат специално внимание на установяване на произхода на средства на клиенти. Акцентира се и на факта, че за да се уверят задължените лица в произхода на средствата и/или богатството и като цяло в идентификацията на клиента си, същите следва да правят проверки въз основа на надеждни независими източници на информация, които са извън техния контрол и най – вече извън контрола на клиентите им.

Следва да се отбележи и друго основно задължение, което Директива 2015/849 вмениява, а именно докладването на надзорен орган при съмнение за изпиране на пари и/или финансиране на тероризъм. В тази връзка, основен инструмент за достигане до състояние на съмнение с проверката на информацията, която бива получавана от клиента. В този смисъл проверката чрез независими източници е единственият адекватен подход за установяване на разминавания между данните, които клиентът предоставя, и действителното положение.

3.2. Изисквания по Закона за мерките срещу изпирането на пари и Правилника за прилагане на Закона за мерките срещу изпирането на пари

3.2.1. Българското законодателство обръща внимание на изясняването на произхода на средствата още в отменения Закон за мерките срещу изпирането на пари (Обн., ДВ, бр. 85 от 24.07.1998 г., отм., бр. 27 от 27.03.2018 г.). Сега действащият Закон правилно отрази изискванията на европейското законодателство като **значително промени начина и предпоставките, при които се изисква установяване на произхода на средства**.

На пръв поглед ЗМИП предоставя голям набор от възможности за установяване произхода на средства. Заложено е в чл. 66, ал.1 от ЗМИП изискване за използване на поне два способа за изясняване произхода на средства на клиента също в пълно съответствие с принципа на проверка на информацията, събирана от клиента, заложен в европейското законодателство.

По – важно обаче е каква е степента на практическа приложимост на предвидените в посочената норма мерки за установяване произход на средствата от страна на банки и небанкови финансови институции (които, както казахме са на първа линия в превенцията срещу изпирането на пари). В този смисъл тук и по – долу

² Съвместни насоки по член 17 и член 18, параграф 4 от Директива 2015/849 относно опростената и разширената комплексна проверка на клиента и факторите, които кредитните и финансовите институции трябва да вземат предвид при оценяване на риска от изпиране на пари и финансиране на тероризма, свързан с индивидуални делови взаимоотношения и случайни сделки, дадени от Европейските надзорни органи (Европейски банков орган, Европейски орган за застраховане и професионално пенсионно осигуряване и Европейски орган за ценни книжа и пазари).

излагаме нашият анализ на нормата през перспективата на небанковите финансови институции:

• Точка 1 на чл. 66, ал. 1 от ЗМИП предвижда произходът на средства да се установи *чрез събиране на информация от клиента* за основната му дейност, чрез попълване на въпросник или по друг подходящ начин. Това изискване е съвсем приложимо и изпълнимо, като същото има значение, освен по линия на превенция срещу изпиране на пари, но и по отношение други аспекти от финансовата дейност (оценка на кредитоспособността например). Отчитайки обаче, че всички тези документи и информация произтичат от самия клиент (проверявано лице) тяхната стойност може да се оцени само при съпоставяне със събрава от надежден и независим източник информация.

• Имено поради тази причина, в точка 2 на чл. 66, ал. 1 от ЗМИП законодателят е предвидил възможността произходът на средства да се изясни чрез събиране на друга информация от официални независими източници - данни от публично достъпни регистри и бази от данни и други. Кой обаче са тези официални и независими източници и има ли практическо приложение тази норма?

Действително не е палице определени за „независими източници“. Като цяло такива източници на информация следва да са извън контрола, както на задълженото лице, така и на клиента. Както бе споменато и по – горе, в това е и смисълът на европейското законодателство в сферата на превенцията от изпиране на пари и финансирането на тероризма.

За „официален източник“ също не е палице конкретна дефиниция, но следва да се приеме, че за да бъде един регистър официален, то следва същият да се поддържа от публичен орган.

Както банките, така и небанковите финансови институции имат достъп до Централния кредитен регистър (ЦКР), който се осъществява на база получена заявка/ кандидатура от даден кредитополучател. Функционирането и достъпът до ЦКР се регламентира в Закона за кредитните институции и в Наредба № 22 на БНБ от 16.07.2009 г. Информационна система на ЦКР поддържа данни за кредитната задълженост на клиентите към банките и финансовите институции, както и към платежните институции и дружествата за електронни пари. Този регистър обаче не дава информация конкретно за произхода на средствата на даден клиент, а по – скоро за неговата задълженост към други банкови или небанкови финансови институции.

В същото време, съгласно действащото законодателство, Националният осигурителен институт поддържа Регистър на осигурените лица, в който се съдържат данни, подавани от работодателите за осигурителните доходи на гражданите, както и данни от самоосигуряващите се лица за техните доходи. Така този регистър се явява надежден и независим източник на информация. Достъпът до него обаче не е свободен, дори за целите на извършване на комплексна проверка на клиента по смисъла на ЗМИП, а напротив – както ще стане дума по – долу, проверката в този регистър на практика е обусловена от съгласието на проверяваното лице.

В този смисъл не може да се твърди, че този регистър въобще е публичен, а чрез добавянето в закона на изискването регистрите да бъдат „публично достъпни“, автоматично законодателят изключва възможността задължените лица да използват този вариант, доколкото у нас не е палице такъв публичен регистър, от който да е виден произходът на средствата на физическите лица.

• Третата възможност, която ЗМИП задава, е произходът на средства да бъде установен чрез *„използване на информация, събирана във връзка с изпълнението на изискванията на този или други закони и подзаконовни нормативни актове, включително Валутния закон, която да показва ясен произход на средствата“*.

Дейността на банките и небанковите финансови институции във връзка с отпускането на заеми на клиенти се регулира от Закона за потребителския кредит и Закона за кредитите за недвижими имоти на потребители, това са и другите закони, по смисъла на които тези кредитиращи дружества се явяват овластени да изискват информация от потребителите – за целите на оценка на кредитоспособността. **Както бе описано, тази информация се проверява, без необходимост от съгласие на клиента, само в ЦКР, което обаче не е меродавен източник за произхода на средствата на клиента.**

Така се оказва, че небанковите финансови институции на практика нямат друг правен инструмент за извличане на информация по който и да е друг закон, чрез който да установяват произход на средствата на клиента.

• Четвъртата дадена в ЗМИП опция за проверка и установяване на произхода на средства съгласно чл. 66, ал. 1, т. 4 ЗМИП е *„използване на информация, обменяна в рамките на групата, която да показва ясен произход на средствата, когато е приложимо“*.

Имайки предвид обаче, че регулациите са еднакви за всички банки и финансови институции, то няма как дадено дружество в една група, занимаваща се с финансова дейност, да има повече информация, събрана от независим източник, от съответното проверяващо клиента друго дружество в групата. Това изискване още повече е невъзможно да се приложи, ако клиентът, по отношение на когото се извършва комплексна проверка, е нов за цялата Група дружества.

• ЗМИП ни дава още една последна възможност в чл. 66, ал. 1, т. 5 за установяване на произхода на средства, чрез *„проследяване на паричните потоци в рамките на установените делови взаимоотношения с клиента, при което да е виден ясен произход на средствата, когато е приложимо“*.

Проследяването на парични потоци на първо място е начин на проверка произхода на средства едва при вече установени делови взаимоотношения. В тази връзка за клиенти, с които тепърва ще се установяват договорни отношения, не е налице тази възможност. Тоест, използването на тази възможност е подходящо най – вече в хода на текущото наблюдение, но не и като първоначална проверка на клиента.

В допълнение към горното следва да се отчете и спецификата на типичните кредитни отношения. Освен ако кредитът не е отпуснат чрез платежен инструмент (кредитна карта), то проследяването на паричните потоци е неприложим инструмент за изясняване произхода на средствата на клиента.

Нормалната процедура за отпускане на кредита след одобрение включва изплащането му в брой или по банкова сметка на клиента, след което кредитиращото дружество няма никакъв контрол върху разходването и движението на отпуснатите средства. В случай, че клиентът избере да погаси заема, чрез банков превод, то при погасяване на заема също на практика не може да бъде направена проверка на средствата, дори и чрез събиране на декларация за произхода им.

Действително, при посочване на банкова сметка, възможно е да се е направи проверка в Регистъра на банковите сметки и сейфове. Създаването и функционирането на Регистъра на банковите сметки и сейфове е описан в Закона за кредитните

институции³ и Наредба № 12 на БНБ от 29 септември 2016 г. Регистърът представлява организирана и поддържана от БНБ електронна информационна система, която осигурява централизирана информация за номерата на банковите сметки, техните титуляри и упълномощените да се разпореждат със сметките лица, както и за лицата, наематели на сейфове в банки, и техните пълномощници. В този регистър обаче не е налична информация нито за произхода на средствата, налични в банковата сметка, нито за основанието на получаването им от съответния титуляр.

В този смисъл, при типичните кредитни взаимоотношения, текущото наблюдение на операциите е почти неприменим способ за изясняване произхода на средствата, освен ако не е предоставена възможност тази информация да се свери в официален източник на информация.

Предвид изложеното до тук, следва да се подчертае, че макар Законът да дава пет алтернативни начина за проверка на произхода на средства и да изисква използване само на два от тях, позоваването на четири от тях е невъзможно. Така голяма част от задължените лица, в това число небанковите финансови институции, могат да съберат единствено информация от клиента за произхода на средствата му, но не и да съпоставят тази информация, чрез която и да е от описаните в чл. 66, ал. 1, т. 2-5 начини.

3.2.2. Законодателят явно е предвидил хипотезата за изпадането в ситуация на невъзможност от изпълнение на изискванията на чл. 66, ал. 1 от ЗМИП и е дал „изход“ на задължените лица. След изчерпване на способите, които бяха разгледани по – горе, както и в случаите, при които прилагането на поне два от способите е довело до противоречива информация, изясняването на произхода на средствата се извършва *чрез писмена декларация от клиента или от неговия законен представител или пълномощник.*⁴

Предвид текста на разпоредбата задължените лица би следвало да са изпълнили задълженията си за изясняване произхода на средствата, получавайки такава декларация от клиентите си, доколкото не са могли да съберат друга информация за произхода им на средства. Избирайки такъв подход обаче задълженият субект по ЗМИП ще разчита само и единствено на данни и информации, събрани от клиента (данните по чл.66, ал.1, т.1 и декларацията за произход на средствата). Това на практика в голяма степен обезсмисля тази част от комплексната проверка и е от естество да увеличи сериозно риска от използване на финансовата система за изпирване на пари или финансиране на тероризма.

Българският закон обаче дава възможност да се приеме за установен произхода на средства чрез декларация и то не само когато се изчерпят независимите способности за проверка, но и при несъответствие с установената информация. На първо място, предвид описаното по – горе несъответствие, трудно може да бъде установено, доколкото не е налице надежден способ за проверка и съпоставяне на информацията, дадена от клиента за произхода на средствата му. На следващо място обаче в случай, че все пак несъответствие е установено, това е индикация за съмнение, защото явно

³ Чл. 56а от Закона за кредитните институции

⁴ Чл. 66, ал. 2 от Закона за мерките срещу изпирването на пари

клиентът прикрива източника си на средства. А за съмнителни сделки и операции, задължените лица са длъжни да уведомят Дирекция „Финансово разузнаване“ на ДАНС.

3.2.3. Следва да се обърне внимание, че законодателството вменява на задължените лица да осъществяват при определени хипотези по – задълбочено проучване на своите клиенти, чрез така наречената разширена комплексна проверка⁵. Извън изрично изброените случаи, задължените лица прилагат мерки за разширена комплексна проверка и когато установят наличието на по – голям риск като цяло⁶.

Мерките за разширена комплексна проверка могат да включват изискване на „данни, документи и информация от различни източници с цел съпоставяне, събиране и/или проверка на вече събрани данни, документи и информация“ както и „изясняване на източниците на имущественото състояние на клиента“.

Предвид посоченото в т. 3.2.1. задължените лица реално са в невъзможност да използват тези способи при прилагане на мерки за разширена комплексна проверка. Банките и финансовите институции нямат механизъм чрез който да съпоставят информацията, събрана в хода на установяване на произхода на средства, доколкото данните, които събират, са предоставени от клиента.

Ако все пак при разширена комплексна проверка са налице и други способи за анализ на клиента, то липсата на ред за използване на публични независими източници на информация, поставя задължените лица в невъзможност да спазят едно основно свое задължение, а именно „за изясняване на източника на имуществено състояние на клиент или действителния собственик на клиента, за когото са установили, че е лице по чл. 36 от ЗМНИ, и при наличието на механизъм за публичност задължените лица извършват периодично преглед и сравнение между информацията за декларираното имущество на клиента или действителен собственик на клиента и информацията, установена в резултат на прилагането на мерките за комплексна проверка.“⁷ Предвид горното и поради липсата на достъп до официален независим източник на информация, задължените лица по ЗМНИ са в невъзможност да изпълнят задълженията си по чл. 27, ал. 1 от ПЗМНИ.

В извод от изложеното дотук следва да се отбележи, че на практика банките и финансовите институции, явяващи се първа бариера срещу пласмент на „мръсни“ пари във финансовата система, са изправени пред сериозни трудности да изпълнят задълженията си по изясняване на произхода на средствата на клиентите съгласно Закона за мерките срещу изпиране на пари. Вярваме, че събирането на декларация от клиентите следва да е само един от инструментите за комплексна проверка, а не способ за постигане на едно формално съответствие с предписанията на Закона.

Както спомнахме, поради липсата на осигурен по закон достъп до официален и независим източник на информация за средствата на клиента, в още по – голяма степен

⁵ В тази връзка чл. 35 от ЗМНИ.

⁶ В тази връзка чл. 31, ал. 1 и ал. 2 от ПЗМНИ.

⁷ В тази връзка чл. 27, ал. 1 от ПЗМНИ.

финансовите институции са в невъзможност за изпълнение на задълженията си при осъществяване на разширена комплексна проверка на клиенти с по – висок риск.

3.3. Правни бариери за използване на регистрите на НОИ

3.3.1. Правни бариери, въведени от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (ДОПК)

В същото време, Националният осигурителен институт (НОИ) поддържа информационна система за осигурените лица, осигурителите и самоосигуряващите се лица въз основа на данните, предоставени от Националната агенция за приходите⁸. Регистрите на НОИ обхващат и информационна система за изплащаните пенсии, обезщетения и помощи⁹.

Законодателят третира тази информация като данъчна и осигурителна информация, като посочва, че това са конкретни индивидуализиращи данни за задължените лица и субекти относно:

1. *банковите сметки;*
2. *размера на доходите;*
3. *размера на начислените, установените или платените данъци и задължителни осигурителни вноски, ползваните намаления, освобождавания и преотстъпвания на данък, размера на данъчния кредит и данъка при източника на доходите, с изключение на размерите на данъчната оценка и дължимия данък по Закона за местните данъци и такси;*
4. *данните от търговска дейност, стойността и вида на отделните активи и пасиви или имуществва, представляващи търговска тайна;*
5. *всички други данни, получени, удостоверени, подготвени или събрани от орган по приходите или служител на Националната агенция за приходите при осъществяване на правомощията му, съдържащи информация по т. 1 – 4¹⁰.*

Съгласно чл. 74 от ДОПК данни, представляващи данъчна и осигурителна информация, се предоставят само по:

1. *писмено искане на Президента на Република България във връзка с правомощията му по чл. 98, т. 12 от Конституцията на Република България;*
2. *искане на орган на Националната агенция за приходите във връзка с осъществяване на правомощията му при условия и по ред, определени от изпълнителния директор;*
3. *писмено искане на главния прокурор, управители на Националния осигурителен институт или директора на съответното териториално поделение на Националния осигурителен институт, директора на Агенция „Митници“ или директора на съответната териториална дирекция, председателя на Държавна агенция „Национална сигурност“, директора на дирекция „Финансово разузнаване“ на Държавна агенция „Национална сигурност“ или други оправомощени от председателя на Държавна агенция „Национална сигурност“ длъжностни лица, директора на*

⁸ В тази връзка чл. 33, ал. 5, т. 7 от КСО.

⁹ В тази връзка чл. 33, ал. 5, т. 10 от КСО.

¹⁰ В тази връзка чл. 72 от ДОПК.

Агенцията за държавна финансова инспекция, председателя на Комисията за защита на конкуренцията или оправомощени от него длъжностни лица, председателя на Комисията за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество и директорите на териториалните ѝ дирекции, председателя на Сметната палата, Комисията за финансов надзор и нейните органи, председателя на Националния статистически институт, председателя на Държавната комисия по хазарта, главния инспектор или инспектор от Инспектората към Висшия съдебен съвет - при необходимост във връзка с осъществяване на определените им в закона правомощия;

4. по писмено искане на съдебни изпълнители - във връзка с образувано пред тях дело;

5. писмено искане на генералния директор на Европейската служба за борба с измамите или определено от него лице, както и на директора на дирекция „Защита на финансовите интереси на Европейския съюз“ на Министерството на вътрешните работи във връзка с провеждано административно разследване;

6. писмено искане на митнически орган във връзка с осъществяване на правомощията му, при условия и по ред, определени от изпълнителния директор на Националната агенция за приходите;

7. искане на министъра на финансите или друг определен в закон орган във връзка с правомощията им по чл. 31 от Гражданския процесуален кодекс и чл. 3 от Закона за международния търговски арбитраж.“

Извън посочените по – горе случаи данъчна и осигурителна информация може да се предоставя само:

1. с писмено съгласие на лицето, или
2. въз основа на акт на съда, или
3. по инициатива на орган на Националната агенция за приходите - в случаите, когато това е предвидено в закон.“

Други възможности за достъп до тази информация не са налице съгласно ДОПК. Така излиза, че за целите на изпълнение на изискването по чл. 6б, ал.1, т.1 от ЗМИП – проверка в официален независим източник на информация, всяка финансова институция следва да получи съгласие на проверяваното лице. Респективно, в случай, че това лице откаже да даде съгласие, съответното задължено по ЗМИП лице не може да извърши задълженията си за комплексна проверка, нито да идентифицира евентуална рискована операция, свързана с даден клиент.

3.3.2. Допълнителни ограничения съобразно Правилника на НОИ

Националният осигурителен институт сключва договори за предоставяне на информация, информационни продукти за обработване на информация и за дейности по социалното осигуряване при условия и по ред, определени от управителя на НОИ¹¹.

За сключването на такива договори управителят на НОИ е утвърдил Правила за реда и условията за сключване на договори за предоставяне на информация и на

¹¹ В тази връзка чл. 33, ал. 5, т. 11 от КСО.

информационни продукти за обработване на информация и за дейности по социалното осигуряване¹².

В Правилата¹³ е предвидено, че *договори за предоставяне на данни се сключват с:*

„1. банки;

2. финансови институции, вписани в регистъра по чл. 3а от Закона за кредитните институции;

3. частни съдебни изпълнители.“

Предвид посоченото, следва да се отбележи, че **обхватът на лицата е съобразен с нуждите от такъв достъп до регистъра именно на тези субекти.**

Съобразявайки изискванията на ДОПК по отношение на достъпа до данъчна и осигурителна информация, в Правилата¹⁴ е предвидено, че в *„договорите с банки и финансови институции задължително се включва изискване за наличие на изрично писмено съгласие на физическите лица за достъп до личните им данни в информационната система на НОИ“*. Изискването за писмено съгласие е естествено, доколкото повтаря законодателната норма, въз основа на която е въведено – чл.74, ал.2 от ДОПК.

В тези Правила, представляващи ползаконов нормативен акт, обаче са въведени допълнителни и силно утежняващи работата на финансовите институции изисквания. По смисъла на Правилата *„писменото съгласие е изрично волеизявление на лицето, подписано собственоръчно на хартиен носител или чрез квалифициран електронен подпис по смисъла на чл. 16 от Закона за електронния документ и електронния подпис, за достъп на ползвателя до личните му данни, съдържащи се в информационната система на НОИ.“*

Така с цитирания Правилник на НОИ са разширени изискванията към писменото съгласие, описани изрично в нормативен акт от по – висока степен - ДОПК, като е посочено, че съгласието на клиента освен да е писмено, трябва да е или дадено на хартиен носител, или алтернативно дадено чрез КЕП.

Това допълнение на първо място доразвива експлицитно заложеното в кодекса изискване. От друга страна, същото е изключително обременяващо и некореспондиращо с модела на взаимоотношенията между даващите съгласие субекти на данни и ползващите данни банки и финансови институции.

3.3.3. Невъзможност за изпълнение изискванията по ЗМИИ във връзка с ограниченията по ДОПК и Правилника

Както се посочи по – горе, реално се поддържа независим регистър, от който може да се установи произхода на средства на клиентите, макар той да не е публичен. Същият обаче на практика е неизползваем от задължените по ЗМИИ лица, доколкото ДОПК строго лимитира кръга от лица, които имат право на достъп до него. Ограниченията за достъпа до данъчно-осигурителна информация са разбираеми и

¹² Утвърдени със Заповед № 119 от 10.02.2015 г., изменени със Заповед № 365 от 29.04.2015 г., изменени и допълнени със Заповед № 1016-40-146 от 17.02.2017 г.

¹³ В тази връзка чл. 5 от Правилата.

¹⁴ В тази връзка чл. 2 от Правилата.

съответстват на деликатния характер на тази информация, както и на законовата необходимост да се съхранят правата на субектите на тези данни.

От друга страна обаче, важно е да се отчете и сериозният обществен интерес, който изпълняват изискванията за комплексна проверка по ЗМИП и ЗМФТ, както и особеното място на финансовите институции като първа защитна линия срещу пласирането на пари във финансовата система на страната. В този смисъл, вярваме, че изискването по ДОПК за представяне на съгласие на субекта на данните за проверка на неговата информация, налична в Регистъра на осигурените лица, не следва да се прилага в случаите на събиране на информация за произход на средствата от банкови и небанкови финансови институции. Такава е към момента е уредбата за достъп до регистъра от други задължени лица по ЗМИП – частните съдебни изпълнители. От гледна точка на ЗМИП обаче може да се каже, че общественният интерес именно финансовите институции да имат безусловен от съгласие достъп до регистъра е още по – голям.

Ангажиментът на субектите по ЗМИП да проверяват клиентите си не е обвързан със съгласието на клиентите. Не е такава целта или разбирането и на европейската правна рамка. В противен случай би могло да се стигне до ситуация, в която даден случай на изпиране на пари не би могъл да бъде идентифициран, поради факта, че дадено лице откаже да даде съгласие да бъде проверено в Регистъра на осигурените лица и финансовата институция е изправена пред алтернативата да приеме декларацията за произход на средствата като достатъчен източник на информация.

Нещо повече – съобразно Четвъртата директива има изрична забрана клиентите да бъдат уведомявани, че се извършва или може да бъде извършен анализ за целите на борбата с изпирането на пари или финансирането на тероризма¹⁵. В същото време, ако съгласие за това бъде поискано от клиента, то в посоченото съгласие изрично следва да бъде указано и за какви цели финансовата институция ще ползва неговата информация, респективно, ако комплексната проверка по ЗМИП не е сред разрешените от клиента цели, то и информацията му не би могла да се ползва за тази цел.

Дори обаче да се присме, че изискването на ДОПК би могло да се приложи към критериите по ЗМИП, то разширяването му чрез Правилата, утвърдени от управителя на НОИ, на практика прави изпълнението на това изискване невъзможно за финансовите институции, предоставящи финансови услуги от разстояние. Както ще стане дума по – долу, това изискване е от естество да извади от пазара цял сегмент услуги в полза на потребителите, които са насочени към финансово приобщаване на социално и финансово уязвими слоеве от обществото.

3.4. Противоречия с Общия регламент за защита на данните

Четвъртата директива защита основните права на физическите лица и по-специално правото на защита на личните им данни¹⁶. Отчита се, че „*обработването на лични данни следва да бъде позволено при пълно спазване на основните права, само за целите на Директивата и за изискванията от нея дейности.... Събирането и последващото обработване на лични данни от задължените субекти следва да бъдат ограничени до*

¹⁵ В тази връзка чл. 39, пар. 1 от Директива 2015/849.

¹⁶ В тази връзка Съображение 65 от Директива 2015/849.

*необходимото с оглед спазване на изискванията на настоящата директива, като личните данни не следва да бъдат допълнително обработвани по начин, който е несъвместим с тази цел.*¹⁷

В тази връзка, Директивата панелно съобразява и защита правата на субектите на данни, но същата съобразявайки обществения интерес, който защитава, се явява специална по отношение на Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 година относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни (GDPR) като допуска да се ограничи едно от основните права на субектите на данни, а именно правото на достъп до данните на физическите лица¹⁸.

Изискването за съгласие от страна на субектите, което ДОНК и Правилата на НОИ поставят, когато същото се отнася до достъпа до информационните им регистри, обаче е напълно несъобразено с изискванията на европейското законодателство и практика в сферата на защита на личните данни и по конкретно GDPR.

Проверката на данните на клиент в регистрите на НОИ, както за целите на оценка на кредитоспособността, така и за целите на извършване на комплексна проверка по ЗМИП, представлява категорично обработка на лични данни. Съгласно нормите на GDPR обработването на лични данни е законосъобразно само ако и доколкото е приложимо поне едно от правните основания, заложили в чл. 6 от Регламента.

По отношение на съгласието следва да се спазват по – завишени изисквания, разписани в чл. 7 от Регламента. Анализът на неговата дефиниция очертава ясно основни характеристики на съгласието като същото следва да е „свободно изразено, конкретно, информирано и недвусмислено указание за волята на субекта на данните, посредством изъвление или ясно потвърждаващо действие“¹⁹.

Само наличието на всички от посочените характеристики дава основание да се смята, че съгласието е валидно дадено. Следва да се вземе предвид и че евентуалното обвързване на съгласието за обработване на личните данни с предоставянето на услуга, се счита за изключително нежелателно²⁰.

В конкретните хипотези банковите и небанковите финансови институции са поставени в ситуация, при която клиент, мотивиран от необходимостта да получи заемно финансиране, кандидатства за кредит. Водени от изискванията на ЗМИП, че за встъпване в делови отношения следва да извършат комплексна проверка на клиента, в това число установяване произхода на средствата, финансовите институции ще използват възможността да проверят източника на средства на клиента, некайки от същия съгласието му да бъде проверен за посочените цели.

Освен че, както казахме, такава стъпка в процедурата противоречи на забраната по чл. 39 от Четвъртата директива, то от гледна точка на GDPR такова съгласие съвсем

¹⁷ В тази връзка Съображение 43 от Директива 2015/849.

¹⁸ В тази връзка Съображение 46 от Директива 2015/849.

¹⁹ В тази връзка чл. 4 от GDPR.

²⁰ В тази връзка чл. 7, пар. 4 от GDPR.

логично може да се тълкува като несвободно дадено, тъй като е продиктувано от конкретните финансови нужди на клиента²¹.

Така, доколкото действителността на такова съгласие е изключително спорна, вярваме, че по смисъла на GDPR финансовите институции имат правото на достъп до тези данни на основание, изключващо съгласието, а именно „за спазването на законово задължение, което се прилага спрямо администратора“ (чл. 4, пар. 1, буква в) от GDPR). Такова законово задължение са именно задълженията на финансовите институции да извършват комплексна проверка на клиента, в това число касаеща установяване произхода на средствата му.

Следва да се отбележи, че Директива 2015/849 признава на субекта на данните правото да поиска надзорен орган, и където е приложимо от Европейският надзорен орган по защита на данните да извърши проверка на законосъобразността на обработването на данни, както и правото да потърси средства за правна защита²². В тази връзка при незаконно обработване на личните му данни за целите на извършване на комплексна проверка, в това число за установяване на произхода му на средства, клиентът ще има право да осъществи правата си, които има съгласно GDPR.

Предвид горното следва да се подчертае, че банките и финансовите институции разполагат с правно основание, на което законосъобразно да обработват данните от регистъра на НОИ – в изпълнение на три свои задължения (за установяване произхода на средства по ЗМИП, за установяване на произхода на богатството на лица по чл. 36, ал. 5 от ЗМИП и за оценка на кредитоспособността).

3.5. Несъответствие със Закона за потребителския кредит и Закона за кредитите за недвижими имоти на потребителите

Както се отбеляза вече, кредитиращите дружества имат задължение да оценяват кредитоспособността на потребителите. Наличието на кредитоспособност е съществено условие и предпоставка за сключването на договор за кредит. От една страна, оценката на кредитоспособност защитава интересите на банката/финансовата институция във връзка с погасяване на кредита. От друга страна, може да се разглежда и като предизнамярка за потребители с оглед преценка на текущото състояние на доходите и разходите му и отпускане само на такова финансиране, което е в рамките на възможностите на клиента така, че същият да не изпадне в състояние на свърхзадлъжнялост.

ЗПК и ЗКНИП предвиждат възможност оценката на кредитоспособността да бъде направена чрез проверка в Централния кредитен регистър задължително или в друга база данни, използвана в Република България.

Както бе описано, информационна система на ЦКР поддържа данни за кредитната задлъжнялост на клиентите към банките и финансовите институции, както и към платежните институции и дружествата за електронна паря. Предвид това от информацията не може да се направи заключение за доходите на клиента, а реално само за неговите пасиви (задължения).

²¹ В тази връзка съобразение 43 от GDPR.

²² В тази връзка виж Съображение 46 от Директива 2015/849.

ЗПК и ЗКНИП не предвиждат друг ред за установяване на доходите, в тази връзка няма възможност за предоставянето на декларация за приходите на клиента. Същите изискват събиране на данни от проверки в регистри, а както стана ясно такъв е този, поддържан от НОИ. За достъп до него обаче се изисква писмено съгласие, подписано на хартия или с КЕП. Предвид установеното в GDPR, основанийето за достъп до тази информация и нейното обработване ще бъде не съгласието на клиента, а задължението на банките и финансовите институции да предприемат стъпките по сключване на договор, една от които е установяването на доходи, без която не може да се отпусне кредит.

Предвид горното, изискването на съгласие за проверка в НОИ и то в писмена форма или подписано чрез КЕП до голяма степен възпрепятства задълженията на банките и небанковите финансови институции да оценяват кредитоспособността на потребителите.

3.6. Противоречия със Закона за електронното управление

Изискването на съгласие, което да е подписано на хартия или с КЕП създава конфликт с предвиденото в Закона за електронното управление. Съгласно посочения нормативен акт администрацията следва да осигури достъп до поддържаните от нея регистри и бази данни на лицата, предоставящи обществени услуги (в това число финансовите институции). Също така, първичен администратор на данни няма право да поставя допълнителни изисквания или да предвижда друг ред за обмена на данни, различни от уредените в Закона²³.

Нещо повече, административните органи, лицата, осъществяващи публични функции, и организацияте, предоставящи обществени услуги, не могат да изискват от гражданите и организацияте представянето или доказването на вече събрани или създадени данни, а са длъжни да ги съберат служебно от първичния администратор на данните. В тази връзка искането на съгласие и данни от клиентите е в противоречие и с това задължение и представлява допълнително обременяване на субектите на данни.

3.7. Несъответствие със Закона за електронния документ и електронните удостоверителни услуги

Както споменахме по – горе, съгласно изискването на чл. 74, ал.1, т.1 от ДОНК, достъп до данъчно-осигурителна информация се предоставя на база писмено съгласие. В същото време съобразно чл. 3, ал.2 от Закона за електронния документ и електронните удостоверителни услуги, писмената форма се смята за спазена и когато е съставен електронен документ, съдържащ електронно изявление.

По смисъла на чл.3, параграф 35 от Регламент (ЕС) № 910/2014 на Европейския Парламент и на Съвета, електронен документ е *"всяко съдържание, съхранявано в електронна форма, по-специално текстови или звуков, визуален или аудио-визуален запис"*. Отново съгласно ЗЕДЕУУ, за автор на електронното изявление се смята физическото лице, което в изявлението се сочи като негов извършител. Нито

²³ В тази връзка виж чл.4, ал. 4 от ЗЕУ.

Регламентът, нито ЗЕДЕУУ поставя като изискване за действителност на електронен документ или електронно изявление, същото да е подписано с КЕП.

В светлината на предоставяне на финансови услуги от разстояние (онлайн финансови услуги), за да изпълни критериите по чл.74, ал.2 ДОПК за проверка в Регистъра на осигурените лица на НОИ, финансовата институция би следвало да получи от клиента съгласие във формата на електронен документ, без да е необходимо клиентът да го подписва с КЕП.

Както споделихме обаче такова изискване въвежда Правилника на НОИ, с което освен, че доразвива по незаконосъобразен начин изричната норма на ДОПК, влиза в противоречие и със заложеното в ЗЕДЕУУ. В допълнителните разпоредби на ЗЕДЕУУ изрично е заложено, че *"квалифицирана писмена форма е форма за действителност или доказване на изявлението, при която **ЗАКОНЪТ** предвижда допълнителни изисквания към писмената форма"*. В случая обаче въвеждането на квалифицирана писмена форма се извършва не със закона, а с "доразвиване" на изричната законова норма в подзаконов нормативен акт.

Ефектът от подобно, на практика незаконосъобразно изискване върху пазара на финансови услуги от разстояние е изключително негативен и от естество да унищожи този тип финансови продукти за гражданите.

4. Практическо обезсмисляне на финансовите услуги от разстояние

Предоставянето на финансови услуги от разстояние, в това число онлайн кредити, се регулира от Закона за предоставяне на финансови услуги от разстояние (ЗНФУР), с които се въвеждат разпоредбите на Директива 2002/65/ЕО на Европейския парламент и Съвета за продажба от разстояние на финансови услуги.

Този закон не залага ограничения относно **формата на сключването и начина на подписването на договора за финансови услуги от разстояние**. Напротив – позволени са всички начини на сключване на договор, които се позволяват и от действащото законодателство, в това число сключването на този договор във формата на електронен документ по смисъла на ЗЕДЕУУ, т.е. без да е императивно приложимо изискване на полагане на подпис чрез КЕП.

Тази свобода на договаряне, създадена от ЗЕДЕУУ в изпълнение на европейската правна рамка, е съобразена от всички дружества, предоставящи онлайн финансови услуги, в това число кредитни услуги. Повечето дружества, опериращи в този сегмент, са предвидили спазването и обмяната през e-mail на договора и преддоговорната информация под формата на електронен документ по смисъла на ЗЕДЕУУ. Компаниите предвиждат в процедурите си и правила за верификацията на документа от страните, в съответствие с изискването за електронен подпис по смисъла на чл.13, ал.1 от ЗЕДЕУУ.

Така, процедурите на всички компании, предоставящи онлайн кредитиране, са предвидени така, че едновременно да отговарят на изискванията по ЗНФУР и ЗЕДЕУУ за спазване на писмена електронна форма, както и да осигуряват надеждна защита на данните на клиента. В съответствие с това, този тип услуги предвиждат и цялата комуникация във връзка с идентификацията на клиента, предоставянето и изискването на информация и самото сключване на договора да протичат в рамките на електронни изявления и документи, влизащи в обхвата на писмена форма, съобразно предвиденото в ЗЕДЕУУ.

При спазване на посочената форма на комуникация и обмен се извършва и комплексната проверка на клиентите за целите на ЗМИП. Дружествата от бранша отчитат по – високия риск, който носят онлайн транзакциите, респективно прилагат завишени стандарти за комплексна проверка, в това число разширена комплексна проверка, когато е необходимо. Дори в този случай обаче изискването за **подписване на който и да е от документите в процедурата с КЕП**, в това число и писмено съгласие за получаване на данъчно – осигурителна информация, е изискване, което не кореспондира с модела на предоставяне на този тип услуги, както и със специалната регулация на ЗЕДЕУУ.

Нещо повече – това изискване изцяло противоречи на потребителското търсене на такива продукти и на технологичния прогрес, достигнат при предоставянето им. То не кореспондира и с възприятието за финансово приобщаване на социално по – слабите слоеве на обществото и осигуряването на представители на тези групи на достъп до финансови услуги.

В тази връзка е важно да се знае, че едни от основните фактори, определящи търсенето на този тип продукти са:

- бързина на одобрение на кредита;
- удобни за клиента начини на кандидатстване – разбира се, онлайн платформата е най – удобният такъв;
- възможно по – ниски разходи за кандидатстване и одобрение.

В същото време тази пегъвкавост на подзаконовата регулация въздейства негативно върху всеки един от тези фактори на търсенето на клиента, доколкото:

- преди да кандидатства по електронен път за кредит, клиентът трябва да посети офис на доставчик на електронни удостоверителни услуги и да заяви издаване на КЕП;
- клиентът трябва да заплати таксата за издаването и годишна такса за поддържане на този КЕП, която допълнително оскъпява кредита за него.

Така вместо да посещава доставчика на електронни удостоверителни услуги и да прави допълнителни разходи, въпросният клиент може просто да посети офис на финансова институция и да кандидатства и евентуално получи кредит на място. Освен, че това е стъпка назад в технологично отношение, тя е и обезсмисляща предоставянето на финансови услуги от разстояние, респективно е от естество да извади този продукт от пазара като възможност за потребителите.

Отчитайки по – високия риск от изпиране на пари, който носят финансовите услуги от разстояние, събирането на информация от Регистъра на осигурените лица, с част от комплексната проверка за верификация на предоставените данни от клиент, с който задълженият субект по ЗМИП няма пряк контакт.

В смисъла на всичко гореизложено, смятаме, че изискването на Правилника на НОИ, доразвиващо изискванията за форма на писменото съгласие по чл.74, ал. 2 от ДОНК, е със силно негативно влияние не само върху кредитиращите дружества, но и спрямо самите потребители, чиито потребности и търсене са в генезиса на онлайн кредитирането.

5. Предложение

5.1. Възможни изменения за решаване на проблема

С цел защита както на законните интереси на потребителите, така и на обществения интерес от надеждна превенция от използване на финансовата система за целите на

изпиране на пари или финансиране на тероризма, от изключително значение е да се установи подходящ ред за достъп до системите на НОИ. Защиствайки деликатността на информацията, съдържаща в Регистъра на осигурените лица, но и необходимостта както от установяване на произхода на средства с независими източници, така и на кредитоспособността на клиентите, считаме, че е изключително важно кредитиращите дружества да срецнат допирна точка на позициите си с тези на НОИ.

Предвид горното предлагаме банки и финансови институции, вписани в регистъра по чл. 3а от Закона за кредитните институции, да получат достъп до Регистъра на осигурените лица, поддържан от НОИ за целите на изпълнение на задълженията им за разкриване на произхода на средства и произхода на богатството на клиенти, кандидатстващи за кредит, вменени със Закона за мерките срещу изпиране на пари и актовете по прилагането му, без изрично съгласие на клиента, подписано на хартия или с КВН.

В светлината на гореизложеното, молим да разгледате и обсъдите възможни изменения и допълнения на действащата към момента законова регулация, с които да бъдат уеднаквени и разрешени описаните в това Становище правни и практически проблеми.

За ваше улеснение, към това Становище прилагаме работно Предложение (Приложение № 1 към това Становище), което да послужи за онагледяване на описаното в настоящото Становище и като възможен подход за нормативно отстраняване на конфликтните точки в законодателството.

Вярваме, че така предлаганите изменения и допълнения, ще създадат редица положителни ефекти, сред които са:

- Банките и финансовите институции, като основен канал, през който пари с незаконен произход могат да постъпят във финансовата сфера на страната ни, ще имат реална възможност за установяване на произхода на средствата на клиентите си чрез независим официален източник на информации. С това ще се гарантира възможността задължените лица да установяват разминавания между посочената от клиента информация и официалната такава, а по този начин и да установяват и индикират съмнителни клиенти и операции. С това ще се гарантира до голяма степен финансовата сигурност на страната ни, а и тази на Европейския съюз, което е основна цел на превенцията.

- Индикирането на евентуални разминавания в заявеното от клиента като източник на средства пред проверяващото лице и данните от системите на НОИ, би редуцирало рисковете от използване на финансовата система за изпиране на пари, в следствие на недеклариращи данъчни и осигурителни плащания, респективно е от естество да допринесе за увеличаване на постъпленията на фиска.

- Потребителите ще бъдат защитени от злоупотреба с данните им за целите на финансови измами чрез получаване на заемни средства, доколкото финансовите институции ще имат още един източник, с който да съпоставят предоставената от евентуални измамници информация.

- Не на последно място, предложените изменения ще гарантират възможността на потребителите да използват качествено и адекватно финансови услуги от разстояние, като част от застъпената в европейски мащаб доктрина за финансово приобщаване,

С настоящото заявяваме и желанието си наши представители да участват в работните групи по обсъждане на законопроекта и на предложените с това Становище изменения.

Оставаме на Ваше разположение за предоставяне на всякакво последващо съдействие и информация, които биха Ви били необходими при дискутиране на Законопроекта и предложените изменения.

С уважение:



БЪЛГАРСКА АСОЦИАЦИЯ ЗА ПОТРЕБИТЕЛСКО КРЕДИТИРАНЕ,
представявано от Председателя Валентин Гълъбов

РАБОТНО ПРЕДЛОЖЕНИЕ

За изменение на Закона за мерките срещу изпирането на пари и на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс

Предлагаме за обсъждане да следното работно предложение за изменение и допълнение в Законопроект за изменение и допълнение на Закона за мерките срещу изпирането на пари, със сигнатура 902-01-35, внесен от Министерски съвет на 03.07.2019 г., а именно:

§ 16а. В чл. 66 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова алинея 2:

В допълнение към мерките по алинея 1, лицата по чл. 4, т.1 - 3 изясняват произхода на средствата и чрез събиране на информация от поддържаните от Националния осигурителен институт регистри и бази данни на осигурените лица. Лицата по чл.4, т.1-3 имат право на достъп до тези регистри, без да се информира лицето, за което данните се отнасят, и без да се иска съгласието на това лице.

2. Досегашните алинея 2 и 3 стават съответно ал.3 и 4.

§ 40. В Данъчно – осигурителния процесуален кодекс (Обн., ДВ, бр. 105 от 29.12.2005 г., в сила от 01.01.2006 г., изм., бр. 30 от 11.04.2006 г., в сила от 12.07.2006 г., бр. 33 от 21.04.2006 г., изм. и доп., бр. 34 от 25.04.2006 г., в сила от 01.01.2008 г., изм., бр. 59 от 21.07.2006 г., в сила от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз, изм. и доп., бр. 63 от 04.08.2006 г., в сила от 04.08.2006 г., доп., бр. 73 от 5.09.2006 г., в сила от 01.01.2007 г.; изм. бр. 82 от 10.10.2006 г.; изм. и доп., бр. 86 от 24.10.2006 г., в сила от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз; изм., бр. 95 от 24.11.2006 г., в сила от 01.01.2007 г.; изм. и доп. бр. 105 от 22.12.2006 г.; изм. бр. 46 от 12.06.2007 г., в сила от 01.01.2008 г.; бр. 52 от 29.06.2007 г., в сила от 01.11.2007 г.; изм., бр. 57 от 13.07.2007 г., в сила от 13.07.2007 г.; изм. и доп. бр. 59 от 20.07.2007 г., в сила от 01.03.2008 г.; бр. 108 от 19.12.2007 г., в сила от 19.12.2007 г.; изм. и доп., бр. 109 от 20.12.2007 г., в сила от 01.01.2008 г.; изм., бр. 36 от 04.04.2008 г.; изм. бр. 69 от 05.08.2008 г.; доп., бр. 98 от 14.11.2008 г.; изм. и доп., бр. 12 от 13.02.2009 г., в сила от 01.05.2009 г., Дата на влизане в сила частично изменена със ЗИД ДОНК - ДВ бр. 32 от 28.04.2009 г.; доп., бр. 41 от 02.06.2009 г., в сила от 01.07.2009 г.; изм., бр. 93 от 24.11.2009 г., в сила от 25.12.2009 г.; доп., бр. 15 от 23.02.2010 г.; изм. и доп., бр. 94 от 30.11.2010 г., в сила от 01.01.2011 г.; изм., бр. 98 от 14.12.2010 г., в сила от 01.01.2011 г.; изм., бр. 100 от 21.12.2010 г., в сила от 01.07.2011 г.; изм. и доп., бр. 101 от 28.12.2010 г.; изм. и доп., бр. 14 от 15.02.2011 г., в сила от 15.02.2011 г.; доп., бр. 31 от 15.04.2011 г., в сила от 01.01.2011 г.; изм., бр. 77 от 04.10.2011 г.; изм. и доп., бр. 99 от 16.12.2011 г., в сила от 01.01.2012 г.; доп., бр. 26 от 30.03.2012 г., в сила от 30.03.2012 г.; изм., бр. 38 от 18.05.2012 г., в сила от 19.11.2012 г.; изм., бр. 40 от 29.05.2012 г., в сила от 29.05.2012 г.; изм. и доп., бр. 82 от 26.10.2012 г., в сила от 01.01.2013 г.; изм. и доп., бр. 94 от 30.11.2012

г., в сила от 01.01.2013 г.; изм., бр. 99 от 14.12.2012 г.; изм., бр. 52 от 14.06.2013 г., в сила от 14.06.2013 г.; изм., бр. 65 от 23.07.2013 г. с Определение № 4 от 10.07.2013 г. на КС на РБ по к.д. № 4/2013 г.; изм. и доп., бр. 98 от 12.11.2013 г., в сила от 01.12.2013 г.; изм. и доп., бр. 106 от 10.12.2013 г., в сила от 01.01.2014 г.; изм. и доп., бр. 109 от 20.12.2013 г., в сила от 01.01.2014 г.; изм. и доп., бр. 1 от 03.01.2014 г., в сила от 01.01.2014 г.; изм., бр. 14 от 18.02.2014 г. с Решение № 2 от 04.02.2014 г. на КС на РБ по к.д. № 3/2013 г.; изм. и доп., бр. 18 от 04.03.2014 г., в сила от 04.03.2014 г.; доп., бр. 40 от 13.05.2014 г., в сила от 01.07.2014 г.; изм., бр. 53 от 27.06.2014 г.; изм. и доп., бр. 105 от 19.12.2014 г., в сила от 01.01.2015 г.; изм. и доп., бр. 12 от 13.02.2015 г.; изм., бр. 14 от 20.02.2015 г.; изм., бр. 60 от 07.08.2015 г.; изм., бр. 61 от 11.08.2015 г., в сила от 15.08.2015 г.; изм. и доп., бр. 94 от 04.12.2015 г., в сила от 01.01.2016 г.; изм., бр. 13 от 16.02.2016 г., в сила от 15.04.2016 г.; доп., бр. 42 от 03.06.2016 г.; изм., бр. 58 от 26.07.2016 г.; доп., бр. 62 от 09.08.2016 г., в сила от 09.08.2016 г.; изм. и доп., бр. 97 от 06.12.2016 г., в сила от 01.01.2017 г.; изм. и доп., бр. 105 от 30.12.2016 г. със ЗИД на ТЗ, ЗИД на ЗОЗ и ЗИД на КТ, като изменението от ЗИД на ЗОЗ влизат в сила от 30.12.2016 г., а изменението от ЗИД на КТ влизат в сила от 01.01.2017 г.; изм., бр. 58 от 18.07.2017 г., в сила от 18.07.2017 г.; изм. и доп., бр. 63 от 04.08.2017 г., в сила от 04.08.2017 г.; доп., бр. 85 от 24.10.2017 г.; доп., бр. 86 от 27.10.2017 г.; изм. и доп., бр. 92 от 17.11.2017 г., в сила от 01.01.2018 г.; доп., бр. 103 от 28.12.2017 г., в сила от 01.01.2018 г.; изм., бр. 7 от 19.01.2018 г.; изм., бр. 15 от 16.02.2018 г., в сила от 16.02.2018 г.; изм. и доп., бр. 27 от 27.03.2018 г.; изм. и доп., бр. 77 от 18.09.2018 г., в сила от 01.01.2019 г.; изм. и доп., бр. 98 от 27.11.2018 г., в сила от 01.01.2019 г.; изм., бр. 17 от 26.02.2019 г.; изм. и доп., бр. 64 от 13.08.2019 г., в сила от 13.08.2019 г.) се прави следното допълнение:

1. В чл. 74, ал. 1 се добавя т. 8:

„8. писмено искане на банки и финансови институции и за целите на осъществяване на комплексна проверка по Закона за мерките срещу изпирането на пари и изясняване произхода на средства на клиента.

С уважение:



БЪЛГАРСКА АСОЦИАЦИЯ ЗА ПОТРЕБИТЕЛСКО КРЕДИТИРАНЕ,
представявано от Председателя Валентин Гълъбов

InfoCenter

From: Kristina P. Petkova <KPetkova@tbibank.bg>
Sent: 17 септември 2019 г. 11:00
To: infocenter@parliament.bg
Сс: Ivelina Kavurska MFG
Subject: Становище и работно предложение (БАПК)
Attachments: Становище по ЗМИП и ДОПК_БАПК.pdf

Уважаема г-жо Караянчева,
Уважаеми г-н Нунев,
Уважаеми Народни представители,

Подаваме настоящото Становище по реда на чл.18, ал.1 от Закона за нормативните актове и на чл. 42 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание във връзка с внесения и подлежащ на разглеждане на второ четене законопроект за изменение и допълнение на Закона за мерките срещу изпирането на пари, под № 902-01-35, внесен от Министерски съвет на 03.07.2019 г. По реда на чл. 18, ал.1 от ЗНА, заедно с това Становище представяме на Вашето внимание и работно Предложение за изменение на Закона за мерките срещу изпиране на пари и във връзка с него – на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс, което вярваме, че ще доведе до подобряване на нормативната рамка и усъвършенстване на законодателството и допълнителна защита на обществения интерес.

Предварително Ви благодарим за отделеното време и внимание!

С уважение,

Kristina P. Petkova

Гл. Секретар, БАПК

e: KPetkova@tbibank.bg

Disclaimer

This e-mail is confidential. If you are not the intended recipient, you should not copy it, re-transmit it, use it or disclose its contents, but should return it to the sender immediately and delete the copy from your system.

TBI Bank EAD cannot accept any responsibility for the accuracy or completeness of this message as it has been transmitted over a public network. If you suspect that the message may have been intercepted or amended, please call the sender.

